



8
255



zu 005

O. i. 840 (1-101).

D. T. O. M. A.

THESES
EX TIT. FF. C.
ET INST. DE IVRE CO-
DICILLORVM.

PRAESIDIBVS CLARISSIMIS ET CON-
SULTISSIMIS VIRIS D. JOANNE MICHAELIS
Cronenburgero, & D. joanne Hollandt, SS. LL. Li-
cent. Dictatore & Fisco in celeberrimo apud Agrip-
pines juris Collegio, ad disputandum
publicè propositæ

A B

OTHONE HAER à Rourkempen
HENSBERGANO JUL.

XVI. Julij.

Anno nat. Christi MD. LXXXII.



COLONIAE AGRIPPINAE M
EXCVDEBAT PETRVS KESCHEDT.



ORDINIS RATIO.

Hactenus de Testamentis, Hæredibus instituendis & substituendis, qui potissimum testamenta sustinent ne ruant, si hereditatem amplecti velint, (a) dictum est. Quia autem testamenti appellatioue quandoque Codicillus venit, & universitas bonorū sicuti testamentis, ita etiam codicillis, non quidem directo, sed per fidei commissum dari potest, (b) iusta methodo nunc de jure codicillorum differamus, restat.

(a) Cujac. in parat. C. de cod. ff. Venat. ibid.

THESIS I.

EST autem Codicillus ultima voluntas minus solennis, citra hereditatis directā dationem vel ademptionem, coram quinque testibus declarata.
§. pen. Instit. h. t. §. l. 2. l. pen. & l. ult. C. cod.

II.

Codicillus scriptus esse potest vel nuncupatus voce. Et rursus uterque duplex, Codicillus verus & codicillus quasi.

Dn. Vult. i. l. R. 73. fol. 345. & l. ult. C. cod. l. generali C. de sacros. Eccles.

III.

Verus est Codicillus, habens heredis institutionem obliquam. (a) Hic testamentum imitatur, (b) atque est vice testamenti facti ab intestato. (c) Codicillus quasi est testamento accedens. Est q³ duplex, Testamentarius & Subsidiarius.

(a) Vult. d. l. (b) l. unica §. sancimus, C. de lat. lib. toll. (c) l. ab intestato 6. ff. h. t.

IIII.

Testamentarius est pars testamenti, e³ q³ appendix, qua test. quid additur vel detrahatur. (a) Subsidiarius est testamento insertus, ut si id jure test. valere non possit, valeat jure codicillorum. Atque hic clausula potius codicillaris, quam codicillus dicitur. (b)

(a) Vult. d. l. & l. 1. §. ad causam ff. Test. q. aper. l. 3. §. si quis codicillos, ff. de S. C. Silan l. quidam, ff. h. t. (b) l. C. cod. l. cohæredi 13. §. filia, ff. de vulg. & pup. subst. l. ex testamento, C. de fideicom.

V.

Codicillorum causa efficiens est Voluntas ejus qui conficit Codicillos, unde furiosus, qui mente caret, Cod. non facit: (a) Sed qui de facto testari impeditur, codicillari potest. (b)

(a) De quibus latè in tit. Quib non est permillum facere test sine dubio nec codicillos facere potest, l. Divi §. codicillos is demum, & l. 2. §. furiosus, & l. Aristo ff. cod. & l. nec codicillos, C. h. t. (b) l. conficiuntur, §. codicilli ff. cod.

Hinc

VI.

Hinc illa suboritur quaestio: Si paterfamilias post factum test. se adrogandum dederit, atque ibi codicillos fecerit, ac idem postea sui juris factus decedat, an ex codicillis legata debeantur? Et non debent respondere.

Nam nec test. per id tempus factum. valeret, l. qui in potestate, l. si filiusfamilias, ff. Qui test. fac. possunt.

VII.

Materia codicillorum est universitas bonorum, quae codicillis directè neque dari neque adimi potest. (a) Legata (b) verò, libertates (c) & tutelae (d) dari posse manifestum est.

(a) §. codicillis Inst. cod. rationem addit, l. 2. & l. si idem C. cod. Exceptis codicillis militis, l. codicillis militis ff. de test. incl. (b) l. 2. C. Comm. de legat. (c) l. 1. C. de test. l. conficiantur, §. si ei, ff. h. t. (d) l. 3. & 8. ff. de test. tut.

VIII.

Per fideicommissum tamen hereditas codicillis jure relinquitur. (a) Et tunc quidem non capitur à fideicommissario, nisi imminuta detractio quartae, quam apud heredem ex S. C. manere oportet. (b)

(a) §. codicillis, Inst. & l. 2. C. h. t. (b) l. 2. §. ult. ff. de jure codicillorum. VVef, Schneid. & Mynsing in d. §. cod.

IX.

Neque substituere directè, neque conditionem heredi instituto adjicere quis codicillis potest.

l. Divi in pr. l. si idem, & §. codicillis, ff. C. & Inst. cod. Hotom. consil. 76. nu. 1.

X.

Pari ratione heredis institutio, nec non scriptura imperfecta ad testamentum parata, codicillos non facit, ideoque, quod in illo test. scriptum est, licet quasi in codicillis valere potuerit, si testator vellet, tamen non debetur.

Donell. de I. C. lib. 7. cap. 18. l. 1. ff. h. t. l. ult. §. illud, C. cod.

XI.

Hinc queritur, si substitutio pup. facta in testam. in codicillis vero adimatur, an talis ademptio valeat? Quae tam valere quam non valere cum distinctione potest.

Barthol. in l. 1. nu. ult. ff. h. t.

XII.

Hic quoque dubitatur, An institutio facta de re certa in testam. quo alius est universaliter institutus, possit in codicillis adimi? Et posse respondetur.

per Bald. in l. omnimodo, in pr. 3. q. C. de inoff. test.

XIII.

Sed quid si filius institutus heres universalis, & filia exclusae à statuto in re certa instituta,

*stituta, an pater poterit in codicillis institutionem factam filia revocare? Videtur dicen-
quod sic.*

In addit. ad Barth. in l. 2. C. h. t. ubi allegatur Alex.

XIV.

*Planè si quis nuncupet heredem, ut in testamento nuncupativo, & postea legata in ta-
bulas conferat, Codicilli potius quam testamentum hæ tabula existimanda, in quibus hæ-
res nullus scriptus est.*

V Vesemb. in parat. ff. h. t. nu. 5. & text. express. in l. fin. ff. cod.

XV.

*Quamvis autem test. imperfectum ne jure quidem Codicillorum sustineri potest, (a)
Si tamen vulgaris illa clausula adjecta fuerit (nempe, si non valet jure testamenti, valeat
jure codicillorum) verba directa institutionis in vim fideicommissi valebunt. (b)*

(a) ut supra (b) l. 1. & 8. ubi gl. ff. h. t. l. fin. §. illud. C. cod. Iason in auth. novissima, num.
20. C. de inoff. test. & ibid. S. ichard. num. 21. Item jul. Clar. in §. testamentum, quæst. 49.
Gail lib. 2. pr. obs. 114. Si alias constet Testatorem hujus clausulæ mentionem fecisse, aliàs
enim vix Notario soli, ea de re in instrumento attestanti creditur, quia hic de magno fi-
liorum præjudicio agitur, & arg. eorum quæ tradit idem Gail cod. lib. 2. obs. 27. num. 24.
Aut evidenter constet, testatorem noluisse testam. sed potius codicillos facere, tum etiã
sine clausula verba institutionis directa ad fideicommissum benigna quadam interpre-
tatione trahentur. Myns. in §. codicillis, Instit. h. t. Bart. & Dd. in l. illud. §. tractari, h. t. &
in l. Scavola 76. ff. Ad Treb. ut si jusserit valere omni meliori modo, quo valere potest.

XVI.

*Quid si per errorem vel imperitiam Notarij clausula in testam. sit apposita, Quod te-
stamentum non valere velit nisi jure codicillorum, an sustinebitur in vim testamenti?
Quod negamus.*

Jul. Clar. in §. testam. quæst. 4. nu. 4. & Ioan. Andr. in addit. ad Spec. De instrum. edit.
§. compendiose, nu. 17. in verbo codicillum. Paul. de Cast. in l. nemo potest, num. 4. ff. de
legat. 1.

XVII.

*Hinc difficilis ac variè inter Doctores disputata sese offert quæstio: An dicta clausula
codicillaris in testamento natiuitate posthumæ rupto aliquid operetur? Et nihil operari
æquitati magis consonum est.*

Vide jul. Clar. in §. test. q. 46. nu. 2. Præsertim ubi hæc clausula non expressè Testato-
ris juris mediocriter periti jussu adjecta est, sed à Tabellionibus ex usitata eorum cõsue-
tudine & communi stylo adscripta. Hotom. obs. lib. 8. cap. 1. in fine.

XVIII.

*Neque hoc omittendum censeo: Si cautio codicillaris testam. per verba fut. temp. inser-
ta sit, & hæres institutus non adita hereditate decesserit. An hoc casu à legitimis testato-
ris heredibus fideicommissum peti possit? Et posse documento est.*

l. Eam quam 14. C. de fideicom. Et Barth. in l. 1. ff. h. t.

Hujus

XIX.

Hujus tamen clausula, quando testamentum ratione voluntatis imperfectum, nec quo ad pias causas, nec inter liberos, nullus effectus est.

Barth. in l. 1. nu. 8. ff. h. r. & Dd. communiter in l. si is, qui ff. de test. & l. hac consultissima. §. ex imperfecto, C. eod. Et in Camer. Imper. observatur, Teste Mynsing. cent. 3. obser. 28.

XX.

Forma codicillorum est, ut coram quinque testibus rogatis vel fortuito venientibus masculis vel foeminis uno eodemque tempore adhibitis, in scriptis vel sine scriptis: & si in scriptis cum quinque testium praesentium subscriptione, conficiantur.

D. Venat. C. de cod. Cum scilicet probationi testium, non etiam quando haeredis conscientiae & juramento codicilli committuntur. VVesemb. in Parat. ff. h. t. nu. 4.

XXI.

Legatarij aut fideicommissarij in codicillis testes esse non possunt.

arg. eorum quae tradit VVesemb. in parat. de testam. nu. 11.

XXII.

Codicillus etiam absque testibus in acta publica redigi potest. (a) Aut solennitas ob rusticitatem vel necessitatem pestis bellive lege remittitur. (b) Aut ob militiam vel aliam causam. (c)

(a) l. omnium C. de test. (b) l. ult. ubi jason C. de testam. (c) l. licet, C. de pactis. Et ex rationibus in §. 10. Instit. de fideicom. haered. positis.

XXIII.

Codicillos testatoris manu neque scribi, neque signari necesse est. Licet in confirmatione codicillorum paterfamilias adjecerit, ut non alias valere velit, quam sua manu signatos & subscriptos: tamen valent facti ab eo codicilli, licet neque ab eo signati, neque manu ejus scripti fuerint.

Text. in l. Divi 6. §. licet, ff. h. t. ubi ratio ejus additur.

XXIV.

Cum pluribus codicillis etiam diversis & diversarum rerum quis decedere potest, nisi sint contrarij, nam tunc posterioribus statur.

§. Codicillos ult. Instit. hic ubi Schneid. VVesemb. Mynsin. & Balduin. & l. Cum proponatis C. eod.

XXV.

Codicilli, sive praecedant sive sequantur testamentum, sive ab intestato relinquuntur, hunc habent effectum, ut quae scripta sunt in ijs, perinde habeantur ac si in testamento scripta essent.

l. 2. §. codicillorum ff. h. t.

Codicilli

XXVI.

Codicilli iisdem modis infirmantur, quibus testamenta, (a) praesertim si cum test. facti. Nam tunc collapsio principali, testam. scilicet, corrumpit quoque accessorium, codicillus. (b)

(a) Azo in summa C. cod. Et quib. mod. test. infirm. late. (b) l. i. C. cod. & gl. in l. ab intestato in fin. ff. h. t.

XXVII.

Codicilli ab intestato sic quoque infirmantur, excepto eo, quod agnatione posthumi non rumpantur. (a) Eodem quoque modo codicilli publicantur & aperiuntur, quo & testamentum. (b)

(a) d. l. ab intestato. Et in hoc differunt codicilli ab intestato codicillis cum testam. factis, secund. gl. & Paul. de Castr. post. text. in d. l. i. C. cod. (b) l. codicillos. ult. C. Quen. ad. test. aper.

XXVIII.

Queritur hic à quo legata in codicillis relicta praestanda sint? Et ab eo, ad quem hereditas pervenit, praestanda defendam.

Pac. ad l. si alienus 62. de legat. 2. l. ab intestato & l. Si quis cum test. ff. h. tit. & l. ult. C. de hered. act. & l. 4. ff. de leg. 3. l. si servus 108. §. qui margarita. ff. de leg. 1.

XXIX.

Sed quid si plures heredes quis testam. instituit, & à quibusdam nominatim legata reliquit: postea codicillos ad omnes heredes indistinctè scripsit. Vtrum omnes vel in testamento tantum nominati legata debeant? Et eos, quos testator test. suo ostendit, debere concludo.

Text. express. in l. legatorum 33. ff. de leg. 2. l. si plures 98. ff. de legat. 3.

XXX.

Hinc alia incidit quaestio: utrum herede instituto hereditatem repudiante, legatum intercidat, an verò heredes sequentes legato obligentur? De quo sic habendum, si ad seq. heredem iudicio testatoris ea hereditas pertineat, eodem onere eum teneri. Sin aliter, non teneri.

Donell. de iure civili lib. 8. cap. 29. & l. si quis 32. de leg. 1. l. si qui testamēto, 81. ff. de leg. 2. l. 1. §. ult. de leg. 3.

XXXI.

Ex eadem dispositione nemo potest petere hereditatem ex testamento & ex codicillis. Sed si quis agere ex test. de hereditate voluerit, ad fideicommissi persecutionem adspirare cupiens, minimè permittitur: nam una via intentata, tollitur altera.

l. fin. C. h. t. pluribus enim actionibus sibi contrarijs nemo uti potest, l. i. C. de furtis.

COROL

COROLLARIA.

I.

Quæritur quam actione relictum in codicillis petatur? Et id vel conditione ex lege (a) vel utili actione ex testamento peti certum est. (b)

(a) Secund gl. hic Instit. in verbo. relinquitur (b) gl. pen. in l. Si quis cum. §. fin. ff. cod. & Dd. in l. fin. C. h. t.

II.

Is, cui in codicillis relictum, beneficio l. ult. C. de Edict. D. Adr. toll. gaudere potest. (a) Hæredi quoque hæredis hoc remedium conceditur. (b)

(a) Bald. & Castren. in l. ult. C. de cod. & in addit. ad Spec. tit. de testam. col. ult. (b) Bart. ad l. ult. C. de Edict. D. Adr. toll. nu. 11. & Tiraquell. tract. le mort saisi le vif. part. 2. declar. §. num. 17.

III.

Relictum jussu patris post obitum suum pia causa restituendum, filius restituere non tenetur si liberos relinquat.

Bald. & Paul. de Castr. in l. cum acutissimi C. de fideicommissis. Et sic receptum in Cam. Imper. ut testatur. Mynsing. cent. 6. obs. 96.

IIII.

Hæres legata testamento minus solenni relicta nonnullis solvens, ab alijs ad alia præstanda cogi non potest.

Jul. Clar. in §. testamentum. quæst. 90. nu. ult. & gl. l. non dubium, in verbo (agnoverit) in fin. C. de testam.

V.

Codicillos per testes de auditu non probari.

Menoch. de arbr. jud. lib. 2. cent. 5. cas. 475. nu. ult. Ob falsitatis timorem. Vide elegans muliebris fallaciæ exemplum apud Jul. Clar. in d. §. quæst. 59.

153255

AB: 153255

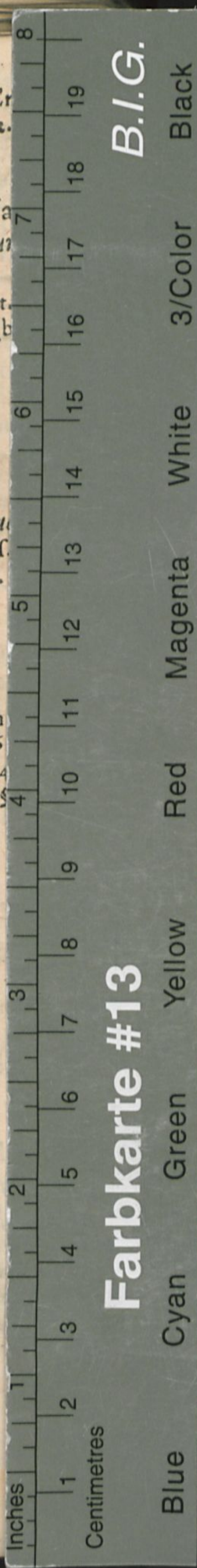
(X2203998)

K



De legibus et constitutionibus Imperatorum





D. T. O. M. A.

THESES
X TIT. FF. C
T INST. DE IVRE CO-
DICILLORVM.

RESIDIBVS CLARISSIMIS ET CON-
SISIMIS VIRIS D. JOANNE MICHAELIS
enburgero, & D. joanne Hollandt, SS. LL. Li-
t. Dictatore & Fisco in celeberrimo apud Agrip-
pinates juris Collegio, ad disputandum
publicè propositæ

A B

OTHONE HAER à Rourempen
HENSBERGANO JUL.
XVI. julij.
Anno nat. Christi MD. LXXXII.



COLONIAE AGRIPPINAE
EXCVDEBAT PETRVS KESCHEDT. M



69

